

gemeente Bronckhorst

Raadsvoorstel

Datum	: 9 november 2023
Kenmerk	: Z135642/Raad-00885
Portefeuillehouder	: Antoon Peppelman
Onderwerp	: Vaststelling Programmabegroting 2024-2027 Bronckhorst

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. De beleidsbegroting, met daarin de beschrijving van de ambities (hoofdstuk 2 Programmabegroting 2024-2027 Bronckhorst) vast te stellen;
2. De jaarlijkse budgetten, vervangingsinvesteringen en projectvoorstellen voor de jaarschijf 2024 van de financiële begroting (hoofdstuk 3 Programmabegroting 2024-2027 Bronckhorst) vast te stellen en
3. Ons college te autoriseren voor de baten en lasten per deelprogramma volgens bijgaand raadsbesluit.

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting voor 2024. In de perspectiefnota 2024 gaven we aan niet met nieuwe beleidsvoorstellen te komen, want ons beleid hebben we voor meerdere jaren vastgelegd in het Programmaplan 2023-2026. We zien geen redenen om onze plannen bij te stellen. Het hoofd bieden aan de problemen door inflatie, grondstoffen- en personeelsgebrek voor onze inwoners en bedrijven en voor ons als gemeente zelf staan nu voorop.

Programmaplan

We streven naar een gezond en vitaal Bronckhorst. In deze programmabegroting leest u hoe dat het komende jaar zichtbaar wordt voor onze samenleving en wat onze inwoners daarvan merken. We blijven doorgaan met onze investeringen in de samenleving via de bijdragen uit de Investeringsagenda. Over de maatregelen en gewenste resultaten vertellen we in hoofdstuk 2. Over de Investeringsagenda ontving u in oktober 2023 een afzonderlijk raadsvoorstel.

Financiële begroting

De uitwerking van de vaste uitgangspunten hebben deze keer een grote invloed op het begrotingsbeeld. We rekenden volgens vaste uitgangspunten door wat de ongewijzigde voortzetting van ons beleid voor onze financiële positie betekent en dat geeft grote kostenstijgingen en inkomstendalingen (hoofdstuk 3).

Ons perspectief is niet langer een sluitende meerjarenbegroting

We streven altijd naar een programmabegroting die meerjarig sluitend is. In het jaar 2026 hebben we te maken met een scherp dalende Algemene uitkering vanuit het Rijk. Met daarnaast onvoldoende dekking voor de gestegen prijzen en lonen in de komende jaren. De maatregelen vanuit het Rijk zonder dat daar minder taakeisen tegenover staan, vereisen bezuinigingen. Bezuinigingen die we niet reëel vinden, we vinden dat het Rijk voldoende geld

hoort te geven voor taken die uitgevoerd moeten worden! En met de val van het kabinet liggen gesprekken hierover tussen onze branchevereniging VNG en het Rijk stil. Ook weten we nog niet wat de 2^e tussenrapportage 2023 en de Septembercirculaire 2023 voor het begrotingsbeeld van 2024 en verder betekent.

Laatst bekende begrotingsbeeld

In onderstaande tabel staat het begrotingsbeeld voor de komende jaren wat u kent vanuit de actieve informatievoorziening over de Meicirculaire 2023.

Ontwikkeling financiële positie (€ x 1.000)	2024	2025	2026	2027
Beeld bij Perspectiefnota 2023-2026	1.047	521	1.073	-1.831
Wijzigingen vanuit de 1 ^e tussenrapportage 2023	130	130	130	130
Strategie "gat" 2026 corrigeren			-2.500	
Correctie 2027 (saldo structureel en incidenteel herstellen)				-4.023
Gecorrigeerd beeld voor Meicirculaire 2023	1.176	651	-1.297	-5.724
Wijzigingen vanuit de Meicirculaire 2023	120	627	1.077	2.850
Beeld na Meicirculaire 2023	1.296	1.278	-220	-2.874
+ = begrotingsoverschot - = begrotingstekort				

Meer over het begrotingsbeeld leest u bij kosten, baten en dekking in dit raadsvoorstel en in de financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2024-2027).

Waar vindt u de informatie

In dit raadsvoorstel wordt aan het begin met de beslispunten, onder het kopje voorstel, de formele besluitvorming rond de programmabegroting geregeld. In de bijgaande Programmabegroting 2024-2027 Bronckhorst vindt u de uitwerking van de prioriteiten vanuit ons programmaplan voor 2024 en de cijfers. In december 2023 bespreken we met u de 2^e tussenrapportage 2023 met daarin de actuele versie van het begrotingsbeeld voor 2024 en verder (voor hoofdstuk 3). Volgens de Gemeentewet moet de programmabegroting door uw raad zijn vastgesteld voor 15 november 2023.

Afstemming

We hebben de programmabegroting ter inzage gelegd en belangstellenden kunnen die ook opvragen. Via de gemeentepagina van het weekblad Contact en via informatie op onze website informeren we de inwoners over de begroting, over uw algemene beschouwingen, over de behandelmomenten, etc.

Alle inwoners kunnen reageren op de programmabegroting door met u daarover contact op te nemen of door in te spreken tijdens de politieke avond op 2 november 2023.

Beoogd effect

Een sluitende begroting met voldoende budget voor de uitvoeringstaken, ambities en investeringen in de toekomst.

Argumenten

1.1 We voeren ons coalitieakkoord uit

Onze ambities staan in het programmaplan dat op 21 december 2022 is vastgesteld. In hoofdstuk 2 van bijgaande Programmabegroting Bronckhorst 2024-2027 staan onze acties voor het jaar 2024 (2.1 Programmaplan). Het merendeel van inhoudelijke onderwerpen die voor alle beleidsvelden van de gemeente gelden, komen in de paragrafen aan de orde (2.2 Paragrafen).

2.1 We actualiseren de begrotingsruimte

Met onze kennis op 1 augustus 2023 hebben we in deze begroting onze financiële ruimte, ook wel 'begrotingsruimte' genoemd, voor de komende jaren financieel vertaald. De gevolgen van de 2^e tussenrapportage 2023 en de Septembercirculaire 2023 nemen we mee in de 1^e begrotingswijziging 2024. We verwachten wijzigingen vanuit de twee financiële ijkmomenten voor de periode 2024-2027. Wijzigingen die tot een verslechtering van de begrotingsruimte gaan leiden. Bijvoorbeeld door de stijgende personeelskosten en transformatiesnelheid bij de regionale zorginkoop.

2.2 Inflatie en loonstijging vragen alle vrije begrotingsruimte

In bijgaande programmabegroting staan de effecten van de uitgangspunten volgens jaarlijkse gebruikelijke ontwikkeling van budgetten door verschoven investeringslasten, loon- en prijsstijging. Ook is sprake van (technische) correcties voor ramingen van samenwerkingsverbanden en verwerking van cijfers van de 1^e tussenrapportage 2023 naar volgende jaren. Meer over het begrotingsbeeld leest u in de inleiding (1.2 Inleiding) en hebben we uitgewerkt in de financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2024-2027).

2.3 We zoeken nu geen definitieve oplossing voor de komende tekorten

We volgen het advies van de VNG om voor 2026 en verder de grote tekorten te presenteren. En met ons alle gemeenten, omdat de middelen niet passen bij de taken die we moeten uitvoeren. In de programmabegroting 2023-2026 is al een strategie gekozen voor de gedeeltelijke oplossing van het tekort in 2026 door gedeeltelijk te sparen en voor 2026 met maatregelen te komen voor de structurele dekking van blijvende tekorten. Meer over het begrotingsbeeld leest u in de inleiding (1.2 Inleiding).

3.1 De budgetten besteden we voor de doelen in de deelprogramma's.

In de Financiële verordening Bronckhorst hebt u vastgelegd dat onze bevoegdheden voor de besteding van de begrotingsbudgetten zijn afgebakend op het niveau van de deelprogramma's, het zogenoemde autorisatieniveau. Daar is ook het raadsbesluit op ingericht. De autorisatie strekt zich niet uit tot de bestedingen binnen de Investeringsagenda. Voordat we starten met de uitvoering van een investering leggen we dat uitgewerkte voorstel ter goedkeuring aan u voor en geven daarin aan wat de jaarlijkse kosten zijn en waar we dat uit willen betalen; uit de lopende begroting of uit de bestemmingsreserve. Na die goedkeuring door uw raad komt het als een concreet project in het monitoringoverzicht.

Kanttekeningen

De prijsstijgingen en de daling van rijksinkomsten zijn zorgelijk

We weten niet wat de werkelijkheid wordt van de nadelige ontwikkeling van onze Algemene uitkering. Ook de zorgkosten en de onderhoudskosten blijven onvoorspelbaar met de huidige inflatiestijgingen. En we willen graag meer begrotingsruimte voor de Investeringsagenda. Meer begrotingsruimte maakt dat we minder nodig hebben vanuit de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda of dat we eventuele meerkosten van de projecten kunnen opvangen. We komen nu niet met oplossingen, we willen zichtbaar maken dat middelen en taken niet aansluiten (zie argument 2.3). Een sluitende begroting voor 2024 en verder blijft uitgangspunt. Het totale financiële (risico)beeld van Bronckhorst lichten we toe in de paragraaf Weerstandvermogen (2.2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Kosten, baten en dekking

Het begrotingsoverschot van € 9.000 in 2024 loopt snel op naar een begrotingstekort in 2027 van 5,8% van de begrotingsomzet. Hieronder staan de ontwikkelingen van de begrotingsruimte.

Ontwikkeling financiële positie (€ x 1.000)	2024	2025	2026	2027
Beeld bij Perspectiefnota 2023-2026	1.047	521	1.073	-1.831
Wijzigingen vanuit de 1 ^e tussenrapportage 2023	130	130	130	130
Strategie "gat" 2026 corrigeren			-2.500	
Correctie 2027 (saldo structureel en incidenteel herstellen)				-4.023
Gecorrigeerd beeld voor Meicirculaire 2023	1.176	651	-1.297	-5.724
Wijzigingen vanuit de Meicirculaire 2023	120	627	1.077	2.850
Beeld na Meicirculaire 2023	1.296	1.278	-220	-2.874
Uitgangspunten (autonome aanpassingen)	-1.287	-1.258	-2.062	-3.055
Aanpassingen programmabegroting 2024-2027	-1.287	-1.258	-2.062	-3.055
Begrotingsruimte Programmabegroting 2024	9	20	-2.282	-5.929
+ = begrotingsoverschot - = begrotingstekort				

Meer over de uitwerking van de uitgangspunten leest u in financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2024-2027).

Uitvoering

De Auditcommissie bespreekt de programmabegroting op woensdag 25 oktober. Voor het stellen van technische raadsvragen is op donderdag 26 oktober overlegtijd beschikbaar. Behandeling op de politieke avond vindt plaats op donderdag 2 november en de raadsvergadering staat gepland op donderdag 9 november 2023. In de raadsvergadering van 9 november 2023 behandelt u ook, zoals gebruikelijk naast de Programmabegroting 2024–2027 Bronckhorst, de belastingverordeningen 2024.

Evaluatie

Ieder moment in de planning & control cyclus vormt een natuurlijk moment om het gevoerde beleid te evalueren en bij te sturen. De uitkomsten van de 2^e tussenrapportage 2023 en de Septembercirculaire 2023 verwerken we in de 1^e begrotingswijziging 2024. Die wijziging komt in de raadsvergadering van december. Het eerstvolgende moment voor bijstelling is daarna de Perspectiefnota 2025-2028 (voor de komende jaren) en de 1^e tussenrapportage 2024 (voor het lopende jaar 2024). Dat zijn weer momenten om de ambities te bespreken en de financiële effecten daarvan voor de periode 2025-2028 kenbaar te maken.

Hengelo (Gld), 26 september 2023
Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,
de secretaris, de burgemeester,
B.J. Drewes M. Besselink

Bijlagen

Programmabegroting 2024-2027 Bronckhorst
Raadsbesluit